

Date: 29th June-2025

UMUMINSONIY QADRIYATLARNING BALZAK ASARLARIDAGI IFODASI

Asadova Dilnura

Buxoro davlat universiteti

Filologiya fakulteti 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Yevropa tanqidiy realizmi adabiyotining mashhur vakillaridan biri, buyuk fransuz yozuvchisi Onore de Balzak qalamiga mansub “Gorio ota”, “Gobsek” asarlaridagi insoniy qadriyatlar xususida soʻz boradi.

Kalit soʻzlar: fransuz adabiyoti, Gorio ota, Gobsek, Volter, insoniylik, boylik,

Annotation: This article discusses human values in the works *Father Goriot* and *Gobseck*, written by one of the prominent representatives of European critical realism and the great French writer Honoré de Balzac.

Keywords: French literature, *Father Goriot*, *Gobseck*, Voltaire, humanity, wealth.

Аннотация: В данной статье рассматриваются человеческие ценности в произведениях «Отец Горио» и «Гобсек», принадлежащих перу великого французского писателя Оноре де Бальзака, одного из ярких представителей европейского критического реализма.

Ключевые слова: французская литература, «Отец Горио», «Гобсек», Вольтер, человечность, богатство.

Kirish. Buyuk fransuz adibi, dramaturg Onore de Balzak oʻz davrining eng buyuk adiblaridan biri hisoblanadi. Uning buyukligini shunda ediki, u jamiyatdagi muammolarni bor boʻyi bilan realizm asosida qayta yozdi. Butun obrazlar tizimini yaratdi, u qahramonlar yordamida jamiyatga koʻzgu tutdi. Bizlar qanchamiz Balzak boʻlib koʻrdik, hayotni oʻrganmoqchi, insoniy munosabatlar sanʼatini egallamoqchi boʻldik. Balzak taʼkidlaganidek, odamlar xulq atvorini anglab yetmoqchi boʻlsak avvalo toʻrtta: kim, qachon, qayerda va nima uchun degan savollarga javob bermogʻimiz kerak boʻladi. Balzakning “Gorio ota” va “Gobsek” asarlari oʻz davrining eng mashhur asarlaridan boʻlib, adib asarlarida beixtiyor oʻzining hayotini tasvirlaydi. Balzak boylikka hirs qoʻygan odamlarning jirkanch qiyofasini koʻrsatadi. Balzak ham “Gorio ota” asaridagi Ejen kabi asilzodalar davralarida faqatgina bir necha kiborlar xonadonlarigagina kira oladi, u bular orqali oliynasab, sohibjamol xonimlar, gersoginiya d'Arbante markiza de Kastrinalar singari fransuz zodagonlari nazariga tushishga umid qiladi. Ammo ular uni oʻyin qilardilar xolos. Bu asarlarda oʻzini oʻylaydigan, boylik uchun hatto oʻz otasidanam voz kechadigan vijdotsiz insonlarni uchratish mumkin. Bundan tashqari, Balzakning bu asarlarida bir biridan farq qilmaydigan sudxoʻrlar va bankirlarni koʻramiz. Moliya olamini tasvirlar ekan, ular orasida Votren obrazi ajralib turadi. U surgundan qochgan avantyurachi. Votren jazo muddatini oʻtagan va vaqtinchalik ishdan uzoqlashgan jinoyatchilar birlashmalari mablagʻlarini boshqaradi. Balzak bunday iblisona ishlar va firibgarlik uchun qahramonini surgun qilishga haqli edi, ammo soʻnggi bobda uni politsiya boshligʻi etib tayinlaydi va bu

Date: 29th June-2025

Yozuvchining bari qolgan asarlari ko'lagasida mutlaqo haqiqatga xilof ko'rinmaydi. Balzak yana bir mahorat bilan yaratgan sudxo'r Gobsek obrazi edi. U sirli moliyaviy olamni boshqaradi. Gobsekning turli kishilarning kreditlari va qarzlari haqidagi ma'lumotlari yozib qo'yadigan "Qora daftari" bo'ladi. Gobsek "inson vijdonini sotib olishga qurbi yetadigan, idora mirzalaridan tortib to jazmanlar va ularning arzandalari orqali kuch qudratli vazirlarni ham boshqaradigan darajada boyman"- deb o'ylaydi. Balzakning butun umri nusenginlar va kellerlarga qarz to'lab o'tadi. Yozuvchi ularni ipidan ignasigacha o'rganishi uchun imkoni ham, vaqti ham mo'l bo'lgan...

Xulosa. Balzakning bu ikki asarida ham bosh mavzu boylikdir. Qahramonlar orasida bir biridan o'zish, yuksalish muhim omil hisoblangan, bir birini o'ylash, qadrlash hissi bo'lmagan. Hattoki ota va farzand o'rtasida ham. Umuman olganda, Balzak nafaqat fransuz adabiyotida balki, dunyo kitobxonlik sahifalarida ham o'z nomini qoldira olgan mahoratli adibdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. https://saviya_uz/ijod/adabiyotshunoslik/Buyuk_insonshunoslik.
2. [https://hozir.org/mavzu - Balzak asarlarida_umum_insoniy_qadriyatlar](https://hozir.org/mavzu-Balzak_asarlarida_umum_insoniy_qadriyatlar).
3. [https://Onore de Balzak „Gorio ota " asari](https://Onore_de_Balzak_„Gorio_ota_“_asari).
4. [https://Onore_de_Balzak „Gobsek "asari](https://Onore_de_Balzak_„Gobsek_“_asari)

